

Spis treści

Wstęp.....	9
------------	---

ROZDZIAŁ I

Pole myślenia strategicznego: podstawowe pojęcia	15
1. Pojęcie strategii, strategiczności i wielkiej strategii państwa ...	15
1.1. Praktyczny charakter strategii	29
1.2. Agonalność strategii	33
1.3. Teleologiczny charakter strategii.....	34
1.4. Organizatorska funkcja strategii.....	35
2. Pojęcie bezpieczeństwa jako funkcji przedmiotu zagrożeń i sposobu reakcji na zagrożenia.....	35
3. Podstawowe kategorie myślenia strategicznego	38

ROZDZIAŁ II

Państwo, jako aktor scen strategicznych	47
1. Natura państwa	48
1.1. Państwo jako anty-chaos i sfera strategiczności.....	48
1.2. Otoczenie państwa: trzy światy i jeden system globalny...	55
1.3. Główne funkcje państwa wobec spontaniczności otoczenia: spóźnione adaptacje, granice regulacji i wskaźniki innowacyjności	64
1.4. Ewolucja roli i natury państwa w systemie globalnym	75
2. Stosunki między państwami: sfery i typy zmian	77

ROZDZIAŁ III

Tworzenie i realizacja strategii państwa.....	81
1. Etapy tworzenia i realizacji strategii państwa	82
1.1. Etap rozpoznania	82
1.2. Etap selekcyjny	83

1.3. Sposoby wykorzystania sił i zasobów oraz środki właściwe dla określonej strategii	85
1.4. Etap realizacyjny	86
1.5. Etap ewaluacyjny	87
2. Obiektywne przesłanki wyboru strategicznego	88
3. Psychologiczne przesłanki wyboru strategicznego	91
4. Źródła zmian strategii państw	98
5. Strategie walki zbrojnej	100

ROZDZIAŁ IV

Wyjaśnianie przeszłości i analiza kontekstu fundamentalnego	106
1. Zalety wyjaśniania naukowego	106
2. Wyjaśnienia przyczynowe (deterministyczne)	109
3. Wyjaśnienia niedeterministyczne	113
4. Wybrane czynniki objaśniające postulowane przez teorie stosunków międzynarodowych i hipotetyczne wyobrażenie świata	119
5. Granice mocy eksplanacyjnej wielkich kategorii	122

ROZDZIAŁ V

Analiza sytuacyjna: od teraźniejszości do przyszłości	126
1. Analiza sytuacji: warunki początkowe i czas teraźniejszy	126
1.1. Kluczowe aspekty sytuacji	126
1.2. Definicja sytuacji	128
1.3. Wyzwania, zagrożenia i problemy	131
1.4. Zintegrowany obraz całej sytuacji	134
2. Myślenie o przyszłości	135
2.1. Przed-naukowe formy poznawania przyszłości	135
2.2. Przesłanki i źródła błędów w myśleniu o przyszłości	137
2.3. Metody prognozowania strategicznego	141
2.4. Rodzaje prognoz i przedmiot studiów prognostycznych ...	149

ROZDZIAŁ VI

Czas i przestrzeń w myśleniu strategicznym	152
1. Metafizyka czasu: inspiracje dla stratega	152
2. Ciągłość i nieciągłość czasu	155
3. Skończoność i nieskończoność czasu	160
4. Segmentacja czasu społecznego i strategia	161
5. Teleskop i kalejdoskop: gra wyobraźni z czasem	164
6. Trzy koncepcje czasu w rozwoju cywilizacyjnym	167
7. Skutki rosnącego tempa zmian	170

8. Timing i strategia	173
9. Krótka i długa perspektywa w myśleniu strategicznym.....	178
10. Ewolucja i rewolucja: formy różnego tempa i głębokości zmian.....	179
11. Przestrzeń i strategia państwa.....	181

ROZDZIAŁ VII

Kultura strategiczna w państwie	186
1. Pojęcie kultury strategicznej: ewolucja treści i zastosowań.....	186
2. Płaszczyzny analizy treści kultury strategicznej.....	190
3. Czy istnieje atlantycka kultura strategiczna?	193
4. Dwie taktyki walki zbrojnej w wojnach asymetrycznych	203

ROZDZIAŁ VIII

Granice strategii państwa.....	205
1. Pojęcie Efektu Tsunami w myśleniu strategicznym	205
2. Narodziny Efektu Tsunami, jako stanu ekstremalnej niemocy strategicznej	207
3. Rzeczywistość świata ponowoczesnego: wyzwania dla stra- tegów	211
4. Trzy typy idealne racjonalności	215
5. Granice racjonalności	218
6. Wpływ warunków świata ponowoczesnego na myślenie i dzia- łanie strategiczne.....	227

ROZDZIAŁ IX

Ocena strategii państwa i rekomendacje dla strategów.....	230
1. Kryteria oceny strategii państwa.....	230
2. Nauki ewaluacyjne i ich rola w ocenie i monitoringu strategii wielkiej	236
3. Rekomendacje. Ku wyższej jakości myśli strategicznej	237
3.1. Rady dla tych, którzy chcą myśleć o problemach strate- gicznych porządnie i twórczo	237
3.2. Co zrobić z węzłami gordyjskimi, problemami niegodziwymi i błędnymi kołami?	239
3.3. Zapobiegać Efektowi Tsunami	245
3.4. <i>Wu wei</i> i strategiczna kreatywność: ku naturalnej ewolucji z ostrożną interwencją strategiczną	248

Bibliografia	251
--------------------	-----